

DE NIEUWE TONEELBIBLIOTHEEK

Deze tekst is afkomstig van de online bibliotheek op www.denieuwetoneelbibliotheek.nl.

De rechten, inclusief en met name de rechten voor uitvoering, liggen voor alle teksten bij de auteur en het is dan ook verplicht om voor elke vorm van uitvoering toestemming bij de betreffende schrijver aan te vragen. Voor elke schrijver is het van groot belang om te weten of zijn teksten worden uitgevoerd, dus neem alstublieft bij elke lezing, encenering, bespreking in het onderwijs e.d. even contact op met de auteur! Het contact adres voor deze tekst is:

Schrijver	Rob de Graaf
Titel	Schuur
Jaar	2005
Uitvoering	Dood Paard /

Copyright (C) 2005 by Rob de Graaf

Personages

Thalassa
Ruprecht

Plaats

Terschelling

1

thalassa Ecotoerisme? Is dat het woord wat je zoekt?

ruprecht Ja... - nee... - Niet helemaal, want toeristen zijn we niet

We wonen hier

thalassa Ja – wonen – zo moet je 't noemen

Al heb ik na deze – wat is het? vier maanden?

ruprecht Bijna vijf, ik heb het nauwkeurig bijgehouden

thalassa Al heb ik na al die tijd nog steeds het idee dat dit hier alleen maar een soort noodadres is en dat we straks weer terug mogen

ruprecht Maar dat is niet zo

thalassa Dat is niet zo, nee – wat we allebei al zeker weten hoeft jij niet nog eens te bevestigen

Nee – terug kunnen we niet

Het land van herkomst is besmet

ruprecht Eco-existentie

Eco-ideaal

Ecostilte, zo stil dat je blij bent als je af en toe nog eens het vertrouwde gegrom hoort van zo'n straaljager – en je kijkt op en je ziet wat je als kind al zo mooi hebt gevonden: een blanke flits door het blauwe hemelvlak

thalassa Alsjeblieft, Ruprecht

Laat die kinderjaren en dat taalgevoel van je nu maar even zitten

En luchtmachtverheerlijking, daar doen we hier niet aan

ruprecht In ieder geval zitten we hier op een eco-dood punt

Maar dat was wat we wilden

thalassa Willen, moeten... - Daar zouden we het nog lang over kunnen hebben

In elk geval blijven we hier, voorlopig

We hebben niet veel keuze, want deze Waddenbouwwal heeft een hoop geld gekost en dat moet worden terug verdiend

Je bent verbaasd over wat ze durven vragen voor dat ongeverfde hout en voor die brakke stallucht – alles onder het motto 'authentieke details'

Maar goed – de klep is achter ons dicht gevallen en nu zitten we hier – comfortabel gevangen als luxe-muizen in de eco-kooi

Jouw boek moet af – en ik moet op het net blijven zoeken tot er een keer iets behoorlijks voor mij voorbijkomt

Hier in de buurt zit in ieder geval niemand op mij als webdesigner te wachten, zoveel heb ik inmiddels wel begrepen – er is een overaanbod – 't lijkt wel of iedereen die cursus heeft gevolgd

ruprecht Ze belden gisteren van de uitgeverij

'Of ik al vorderde'

Ik heb maar gezegd dat het een soort natuurdagboek wordt, geïnspireerd op Nescio

thalassa Op wie?

ruprecht Laat maar – die is van voor jouw tijd, Thalassa

Van toen er nog geen televisie was – dus hoe zou je die kunnen kennen

In ieder geval kon ik ze zo duidelijk maken dat ik eerst een heel jaar moet doorlopen, vanwege de seizoenen en het cyclische element

thalassa Natuurdagboek?

Je komt nauwelijks de deur uit

ruprecht Ik kijk toch uit het raam? Dat is toch ook perceptie? Al die dingen en kleuren veranderen voortdurend en dat zie ik

En wat had ik anders moeten zeggen? Dat ik nog geen idee heb wat voor boek het moet worden? Dat ik mijn computer in al die maanden nog nauwelijks heb aangeraakt, omdat ik hier de hele tijd met buitenbeits en aardschakelaars loop te rommelen?

thalassa Je bent bang, Ruprecht – dat is alles

Angst voor de leegte, angst voor wat er zou kunnen komen

Je moet gewoon 's ochtends eens wat vroeger opstaan en dan meteen een paar uur werken – dat was toch het hele idee?

Rust, leegte en evenwicht – dan zou het allemaal wel gebeuren

Je moet het vormgeven en dat gaat niet vanzelf
En dan – als je eenmaal je tempo en je ritme hebt gevonden – dan moet je eraan geloven –
je demonen onder ogen zien en daarover schrijven
Niet langer tevreden zijn met die suikerspinsels die je tot nu toe hebt geproduceerd –
alleen maar volume zonder gewicht, weeïge pastelkost

ruprecht Jij bent volkomen onkunstzinnig, Thalassa, dat mag ik met alle liefde toch wel zeggen
Dus ga jij mij nu niet vertellen wat ik schrijven moet
En dat ik als ik schrijf de demonen nog even kalm probeer te houden, dat zul jij toch kunnen billijken
Want als die eenmaal tevoorschijn komen dan springen ze ook jou in je nek

thalassa Toch – dat houd ik vol – toch vind ik het ook wel heerlijk, hier
Ik heb vanochtend, toen jij weg was om verse eieren te halen, in de spiegel gekeken en ik zag opeens dat ik minder putjes in mijn billen heb – dat komt
natuurlijk doordat we nu beter eten en door al dat lopen wat ik hier doe – en dat geploeter op die fiets – eeuwig waaien de winden... -
Was jou dat ook al opgevallen? Mijn vel heeft gewoon weer spankracht gekregen

ruprecht Nee – had ik nog niet echt gezien – maar ik wil nu wel even kijken
Hé... - kom nu eens hier... - laat me dan zien... - en voelen... -
Hé... - toe nou... -
Je bent er toch zelf over begonnen?

thalassa Niet doen, dat wil ik niet
't Is midden op de dag en ik ben daar nu helemaal niet aan toe
Au! Laat los – straks zit ik weer met een blauwe plek die niet weg wil
We moeten het huis opruimen, die mensen komen straks

ruprecht Godverdomme – moet ik er dan de hele dag mee rond blijven lopen?
Ik heb gewoon zin
En opruimen, dat heeft geen enkel nut – van een schuur maak je geen salon en zij rekenen juist op zoiets als dit – ze zullen het stoer vinden dat wij hier
als onbehouden landarbeiders tussen die jutterstroep zitten
Nou – kom op... - gleufje... - heuveltje... - poesje... - Thalassa... -

thalassa Ik zeg nee, dat hoor je toch?
Ik heb ook wel eens zin en dan wil jij opeens slapen of lezen, of je moet toevallig net iets in dat suffe opschrijfboekje van je noteren – zo'n te duur
boekje waarvan ze beweren
dat echte en beroemde schrijvers het ook gebruiken – en jij gelooft dat en je denkt dat het helpt
Een woest en scheppend bestaan leiden, dat wil jij – en dan ook nog in je vrije uurtjes de hormonenkoning uithangen
Kom op, zeg – be a man

ruprecht Als ik een man wil zijn dan gaat bij jou de deur op slot
Die buitenlucht en dat dieet van ons, die werken stimulerend, kan ik daar wat aan doen?
't Bloed stroomt lekker door... -
Kom dan... - voel dan... -

thalassa Ben je er nu nog niet mee klaar?
Veganisme heeft trouwens niets met seksualiteit te maken, dat is iets wat jij alleen maar kunt verzinnen
Straks mag het, oké? Dat spreken we nu af
Straks, als zij weer weg zijn
Dan mag de blinde visser hengelen

ruprecht Straks, dat is niks
God weet hoe lang ze blijven – Jobbe en hoe heet ze – en of we er daarna nog aan toe zijn

thalassa Hé... - Ruprecht... -
Wat verwacht jij?
Gaat hij erover beginnen?
Gaan we het erover hebben?
Of blijft het boven ons hangen, als een wolk vol zware regen op een bedrukte zomer-middag?
Ik weet niet goed waar ik op hoop

ruprecht Wij kunnen er ook zelf over beginnen

thalassa Daar heb jij de moed niet voor

ruprecht Zij is er bij – hoe heet ze nu ook al weer? Niet Gaatje... - Wippy ook niet... -
Tatti, dat is het
Zij is erbij en haar kennen we helemaal niet

thalassa Ik heb ook geen enkele behoefte om haar te leren kennen
't Gaat wel ver, wat Jobbe doet, laten we eerlijk zijn: hij nodigt niet alleen zichzelf uit maar kondigt ook nog eens aan dat zijn nieuwe vriendin
meekomt
Terwijl ik ervan uit ben gegaan dat dit hele bezoek in het teken van Tex zou staan
Niet echt ter nagedachtenis, natuurlijk, in godsnaam niet, maar toch wel dat het over haar zou gaan, over haar als... - als een aanwezigheid

ruprecht Afwezigheid

thalassa Maar daar zal wel niet veel van terecht komen als die nieuwe erbij is
Wat is dat voor gedrag? Zit ik hier straks de conversatie gaande te houden met een of ander melkgebit van achttien

ruprecht Niet overdrijven
Ten eerste is ze geen achttien maar een eind in de twintig, voorzover ik weet... -

thalassa Dus je hebt inlichtingen over haar ingewonnen? Lekker
Moet ik nu ook nog op mijn hoede zijn voor jouw impulsen richting haar?

ruprecht En ten tweede kan het haar niet worden verweten dat Tex dood is

thalassa Nee – de enige bij wie dat verwijt op zijn plek is ben ik – is dat wat je bedoelt?

ruprecht Je weet dat ik het wel zou zeggen als ik dat bedoelde

thalassa Kortom – laten we maar hopen dat we het er niet over hoeven te hebben, straks met Jobbe
Dat we ieder reëel onderwerp weten te vermijden, want de werkelijkheid is een mes, een scherp en gevaarlijk mes, een mes dat vlees zoekt, een mes
dat bloed wil zien
Maar dan moet jij ook wel een beetje je best doen en niet zo duidelijk laten blijken dat voor jou iedere conversatie die niet over jou en jouw

levensgevoel en jouw warrige ambities gaat alleen maar tijdverspilling is
Geen superieure en bokkige stiltes laten vallen, alsjeblieft

ruprecht Het ligt dus weer aan mij

Ik zeg soms te weinig, dat weet ik wel – zo is mijn natuur – een beetje secundair, dat ben ik

Maar toen ik laatst – ik weet niet meer wie daar bij waren – toen ik probeerde te beschrijven hoe de zonsopgang hier boven de Waddenzee eruit ziet en wat je daar allemaal voor gedachten bij kunt hebben op dat vroege uur, het uur waarin de kleur geboren wordt, als alles koud is en het leven zijn begin vindt – toen was jij de eerste die breeduit en ongegeneerd zat te gapen

thalassa Dat ligt inderdaad aan jou – want als jij zoiets vertelt, dan komen die beelden en gedachten waar je het over hebt nooit tot leven, hoe wijdlopig je ook bent in je beschrijvingen en hoeveel zogenaamd pregnante details je er ook bij haalt

Als jij het ergens over hebt – of het nu een gebeurtenis is of een landschap of de liefde van je leven – altijd is het alsof je het niet zelf hebt meegemaakt maar iets navertelt dat je van een ander hebt gehoord

ruprecht Er zijn toch echt mensen die het wél interesseert, wat ik te zeggen heb

thalassa Dat moeten dan mensen zijn die ik nog nooit heb ontmoet

ruprecht Mijn lezers, misschien? Ik heb vier boeken uitgebracht, dat weet je

thalassa Allemaal met subsidie, dus dat bewijst helemaal niets

Als je het mij vraagt dumpst zo'n uitgeverij die hele oplage in ziekenhuizen, gevangenissen en bejaardenoordens – plekken waar het volk niets te kiezen heeft

Of er ook mensen bestaan die die boeken van jou uit vrije wil kopen en ze dan ook nog eens werkelijk lezen, dat weet je niet

Ik weet het ook niet, maar ik betwijfel het sterk

Ik heb op de TV nog nooit iemand iets horen zeggen over een van die bundeltjes die jij de wereld ingeschopt hebt – en ik heb toch echt heel wat kunst-, literatuur- en praatprogramma's voorbij zien komen

ruprecht Maar goed... -

thalassa Daar hadden we het niet over

Dat is dan ook weer helemaal waar

We hadden het erover dat het toch ook wel fijn is, hier op deze schuwe bult van zeekei

En dat dat kapmeewengekrijs eigenlijk een soort muziek is, als je er maar op een bepaalde manier naar luistert

Ik moet trouwens met die boer van hiertegenover gaan praten – ik vergeet steeds hoe hij heet – Arie of Jelle of zoiets – ze lijken ook allemaal op elkaar

Maar hij heeft koeien en nu heb ik op het net een recept gevonden hoe je zelf boter kunt karnen van rauwe melk – dat wil ik gaan uitproberen – voor ons... -

God, wat word ik moe als ik mezelf zo bezig hoor

Maar ik houd het vol, want stoppen is de dood

ruprecht Hoe laat is het? Die boot moet al aangekomen zijn, ik schat dat ze nu bij de fietsenverhuur zijn – nog een minuut of veertig en dan krijgen we het te horen: dat het wel een hele reis is maar dat ze het toch ook wel heerlijk vinden, zo zonder auto

thalassa En dan ga jij niet laten blijken dat je dat al honderd keer gehoord hebt omdat iedereen dat altijd zegt

ruprecht Er is wel veel dat ik niet mag van jou

Ik mag niet stil zijn, ik mag ook niet zeggen waar ik zin in heb,

ik mag niet naar je putjes kijken

thalassa Nou, goed dan

Even mag het

Kom maar

Dan moet je me wel even helpen, want ik krijg die rits nooit los

ruprecht Nee, nu heb ik geen zin meer

thalassa Goed – dan niet – maar dan wil ik er ook later niets meer over horen

Er wordt je nu en nu alleen een schaal met dampende en prima gaargekookte aardappelen voorgezet – eet je niet, ook goed, maar dan later geen geklaag over honger

Ruprecht

Alsjeblieft

Bevestig me

Ik wil blijven geloven dat we het goed gedaan hebben

Het ging niet meer, daar in de stad: de lucht was er vervuild met het stof van onze daden, we speelden een spel waarvan we de regels niet kenden maar waarvan we zeker wisten dat we het al verloren hadden

Het kon niet meer

Ik had elke dag sterker het gevoel dat mijn leven steeds smeriger, steeds bezoedelder werd, dat het steeds minder van mij was

De bruinrode vlek van onze geschiedenis werd alsmat groter

Het kon niet meer, we moesten weg uit het westen

We hebben de vlucht naar voren gemaakt en daar ben ik trots op

Maar nu ik hier eenmaal zit, tussen het helmgras en de kiekendief, nu we veilig geland zijn in deze tuin van groene, stille zuiverheid, nu weet ik nog even niet hoe ik mijn geluk moet noemen

ruprecht Het zwaarste blijft toch dat dieet

thalassa Daar gaan we niet weer over discussiëren – alles is al gezegd en we zijn al ik weet niet hoe vaak tot de conclusie gekomen dat vlees eten iets is voor katten en spinnen en dat alleen zuigelingen zuivel nodig hebben

Wij eten graan en groente en daar voelen we ons goed bij – dat hebben we zo afgesproken en ons aan die afspraak houden is al moeilijk genoeg – twijfel en discussie maken het alleen maar erger

ruprecht Maar dat brood... -

thalassa Bak jij het dan

Ik had toch nooit van jou... - van ons kunnen denken dat we nog eens in die rolverdeling terecht zouden komen: ik sta hier compleet archaisch te zwoegen boven de dampende kookpot, jij verft je gezicht en hangt buiten de deur de macho uit

ruprecht Je zegt net dat ik het huis haast niet uit kom

thalassa Ja, hè, hè

Dat bedoel ik juist

Deed je maar eens wat meer

Iets wat er toe doet, iets wat een verschil maakt

ruprecht Dat brood – ik weet niet hoe je het voor elkaar krijgt – zo hard als basalt is het

thalassa Ik ben het aan het leren, ja?

Zuurdesem is nu eenmaal een lastiger ding dan gist, dat staat in al die boeken
Dat wat ik gisteren gemaakt heb was toch behoorlijk zacht en luchtig

ruprecht Ik ben er op gaan staan en het boog niet door
thalassa Ach, hou toch op met dat gekwezel
Alsof het daar om gaat
Als brood ons enige probleem was... -

ruprecht Barentsz, of Bontekoe – wie is het ook al weer?
thalassa Wie is wat?
ruprecht Dat kan ik ook als model nemen voor mijn boek
Zo'n verslag van een expeditie die eindigt in een ramp – het schip dat vergaat, de winter die invalt, weet ik het... - en dat ze dan met allerlei ontberingen te maken krijgen
Snap je wat ik bedoel?
Dat ik beschrijf hoe we hier zitten, metaforisch op een onbewoond eiland, totaal alleen omdat we onze telefoons hebben weggegooid en geen post meer willen ontvangen en... -

thalassa Maar dat is toch helemaal niet zo?
ruprecht Fictie – ken je dat begrip?
ik ben een literaire schrijver – ik verzin dingen, dat is mijn vak
thalassa O, ja? Dan is broodbakken mijn vak
ruprecht Toch is dat een idee dat ik vast moet houden – en ik ga het dus nu in mijn boekje noteren – daar moet jij dan maar van denken wat je wil
thalassa In ieder geval – dat was ik aan het zeggen – we hebben het goed, hier, hoe weerbarstig het soms ook voelt
Van ontberingen is geen sprake

ruprecht Toch wel
Als ik iets wil, dan zijn er twee mogelijkheden: of het is er niet, of ik mag het niet
thalassa We hebben er samen voor gekozen – dus leg die baksteen van je ontevredenheid nu niet in mijn schoot – want ik heb het al zwaar genoeg
ruprecht Je schoot... -
thalassa Sst...-
Daar niet weer over beginnen, alsjeblieft

ruprecht Je weet dat ik... -
thalassa Je weet dat ik het ook wil – in beginsel en als de tijd er rijp voor is
Maar we zouden er niet meer over praten

ruprecht Moet je kijken
thalassa Wat?
Ik zie niets

ruprecht Het komt op
Het slaat aan

thalassa Wat?
Dat sprietige?
Die kleine groene dingetjes?

ruprecht Dat is boskamperfoelie, die heb ik geplant, dat weet je toch nog wel?
Daar was je bij, toen ik ze ingegraven heb
Ik dacht eerst dat het niets zou worden, maar nu lijkt het er toch op

thalassa Heel knap, dat moet ik toegeven
Maar weet je wel zeker dat het niet gewoon onkruid is? Ik zie het verschil nooit
En het is toch wel een inheemse soort?
We mogen niets van het vasteland importeren, dat weet je, dat stond op die ene website
Als we dat doen brengen we de biotoop hier nog meer uit evenwicht

ruprecht Zo komen we toch weer uit bij iets dat ik niet mag
thalassa Bij iets dat we heel duidelijk hadden afgesproken
Als we de natuur hier net zo gemakkelijk veronachtzamen als we ons hele leven in de stad al hebben gedaan, dan hadden we net zo goed op dat appartementje aan de gracht kunnen blijven zitten

ruprecht En dat was niks
Zomaar een huis, een winddicht huis met vier kamers, overal warmte en licht, geen scheuren in de muren, geen gierlucht en geen kippenderrie – nee, dat was het niet voor ons, dat was veel te gewoon en veel te behaaglijk
Je gaat naar buiten, er is een café op de ene hoek en een boekwinkel op de andere en aan de overkant een supermarkt waar ze alles verkopen waar je ooit aan zou kunnen denken... - Comfort? Nein, Danke – wij willen iets anders
Ongerept landschap als balsem voor onze gerepte ziel

thalassa En nu moet je ophouden, want je maakt mij ook helemaal beroerd
Jij bent als iemand die midden op de oceaan de roeiboort waar hij in zit begint te slopen omdat het model hem niet bevalt
Ik vind dat ziek

ruprecht We zijn ziek
thalassa We zijn gezond, godverdomme
We zijn gezonder dan we ooit geweest zijn, alleen... -

ruprecht Alleen wat?
thalassa Alleen we voelen het nog niet
Jij weet net zo goed als ik dat het maar half een vrije keuze is geweest – we moesten weg omdat we ons wilden bevrijden, van Tex... - van die nacht... - van alles... -
Ga jij nu maar water op zetten, dan hebben we de thee klaar als ze komen

ruprecht Daar zal Jobbe blij mee zijn
Met thee
Is niet wat hij elke dag drinkt

thalassa Ik heb ze gewaarschuwd, ze zijn voorbereid, ze weten hoe wij nu leven
ruprecht Nee, echt niet, Thalassa

Wij zijn niet gezond, wat we ook eten en inademen
We zijn belast
We hebben besmeurde handen die zich niet schoon laten wassen – waar is dat ook al weer uit? Iets heel bekends... - ik kom er niet op
thalassa Vannacht lag ik wakker... -
ruprecht Ik ook
Ik kon totaal niet slapen
thalassa Dat is niet waar – ik heb naar je gekeken en je was echt heel ver in de diepte
De schijn van onschuld over je slapende gezicht
Dat frustreerde me nog meer
Al vond ik het ook wel vertederend, zo'n baby van veertig
ruprecht Ik weet zeker dat ik die klokken heb horen slaan – drie uur, half vier... -
Op een gegeven moment was ik zo helder wakker dat ik op wilde staan
Ik had ook een soort ingeving voor mijn boek, ik wilde meteen beginnen
Op de een of andere manier moet ik toen toch zijn weggezakt
Wat dat idee geweest is kan ik me trouwens niet meer herinneren
thalassa Ik zei dus dat ik wakker lag
Ik dacht na over ons en de wereld
Over mijn vriendschap met Tex en over het laatste gesprek dat we niet hebben afgemaakt
ruprecht Over de drank die ze naar binnen heeft gewerkt en over wat wij daar wel of niet tegen hadden moeten doen
Dat wij haar hebben laten gaan en dat zij zich toen... - Dat toen het ongeluk gebeurd is... -
Daar dacht je aan, toch?
thalassa Niet doen
Niet invullen wat ik wil gaan zeggen
't Ging me trouwens om iets anders, in die slapeloosheid
Ik probeerde daar, in dat donker, iets terug te vinden
Iets van wat vroeger gewoon is geweest
ruprecht Vroeger... -
Toen we nog geen rooibosthee hoefden te drinken
thalassa Eerder, nog
Ik denk aan de tijd toen we nog niet verantwoordelijk hoefden te zijn
We leefden maar zoals het uitkwam
We dachten niet na – en op de een of andere manier ging het toch altijd weer goed
Nu doe ik niet anders dan rekenschap afleggen, tegenover mezelf en tegenover de wereld en zelfs tegenover jou – van ieder detail maak ik een moreel
dilemma – en toch lijkt het allemaal mis te gaan
ruprecht Ik begrijp je
thalassa Nee – dat is nu juist het punt
Jij begrijpt me niet
Je geeft me alleen maar gelijk, om er vanaf te zijn
En dat is precies wat ik mis
Het idee dat dat kan bestaan: dat iemand echt iets van je wil weten en niet alleen maar doet alsof
Over dat soort dingen kon ik het met Tex altijd hebben
ruprecht Tot je ruzie met haar kreeg
thalassa Je denkt toch niet dat ik daar blij mee ben?
Dat ellendige triomfalisme van jou
Mijn leven is helemaal stuk, ja?
Is dat je nog niet erg genoeg?
ruprecht Ik ga het er straks met Jobbe over hebben
Hem vragen of Tex net zo'n onmogelijk creatuur was als jij nog altijd bent
thalassa Dat doe je niet
Tex was mijn vriendin en... -
ruprecht Onze vriendin
thalassa Ik heb haar langer en beter gekend dan jij, dus het is aan mij om te bepalen hoe er over haar gesproken wordt
ruprecht 't Zou goed zijn als ze nu maar eens snel komen – want anders raken wij nog meer op dreef en wordt het wel erg moeilijk om het gif nog uit de
atmosfeer te krijgen
thalassa Tex en ik zijn eens naar het internationale jeugdcongres van de Niet-Gebonden Landen geweest
We waren nog heel jong, net twintig of zo, we woonden op ons eerste kraakadres – een monumentaal pand waarin een confectie-fabriek had gezeten,
met uitzicht op de gracht
Het was altijd voorjaar in die tijd, en wij waren nergens bang voor – we waren ervan overtuigd dat alles wat we ons voorstelden werkelijkheid zou
worden, als 't niet vandaag was dan toch wel morgen
We zijn toen samen met de bus van Eurolines naar Split aan de Adriatica gereisd, want daar was dat congres, en we hadden plezier – Tex kon heel goed
overweg met de Franse trotskisten en ik dronk iedere avond teveel zware wijn met ernstige jongens uit Roemenië
Ik had niet zo'n heel precies idee van waar het allemaal over ging, ik was gewoon links en anti-bijna-alles – dat was voornamelijk emotie, maar Tex
was scherp, die hield toen al van redeneren – zij had een heel concreet beeld van de revolutie die zou komen
Tijdens de slotsessie zou zij het woord voeren namens de Nederlandse delegatie – die delegatie, dat waren alleen wij tweeën
Ik had haar helemaal niet gehoord over wat ze van plan was te gaan zeggen en ik merkte ook niet dat ze zich erop voorbereide
Dus toen het zover was en we daar zaten in dat Sportpalast met vijfhonderd man, had ik eigenlijk niet zo'n idee wat ik verwachten moest
Ze ging achter dat kathedraal staan, dat eigenlijk te hoog en te zwaar was voor zo'n meisje van nog geen twintig – en ze begon te praten
In het beste Engels dat ik in mijn leven ooit gehoord had hield ze een betoog – over de rol van de vrouw in de anarchistische beweging en over het gebruik
van geweld door de strijdende massa's – een sluitend verhaal was het, een verhaal waar niemand om heen kon, met citaten van Bakoenin en Rosa Luxemburg
Voor mij was dat allemaal nieuw, maar zij wist er alles van, net als van Bernadette Devlin en van Leila Khaled
Ze ging helemaal door de geschiedenis van alle revolutionaire bewegingen heen, de Koerden en de Cyprioten en Simon Bolivar – en feilloos kwam ze
uit bij Algerije en Palestina – dat waren onze voorbeeldlanden in die tijd
Alles wat uit haar keel kwam klonk als een stralende belofte en bij haar laatste woorden, vlak voordat de ontlading van het applaus kwam, was het alsof
we al allemaal samen in een trainingskamp in Jemen zaten, wachtend op het beloofde Kalashnikov-orgasme

Iedereen geloofde in geweld, op dat moment, in gerechtvaardigd geweld als een gloeiende bevrediging... -
Ze had gesproken als een ziener, ze had ons met Mozaïsche kracht het beeld van een nieuwe en betere wereld voorgehouden, ze had duidelijk gemaakt dat er geen ruimte mocht zijn voor twijfel of compassie en alles wat ze gezegd had was waar, was absoluut waar – maar toen ze van het podium af kwam en weer gewoon naast mij in de zaal ging zitten was ze dezelfde Tex die ik altijd gekend had, gewoon een meisje dat een beetje lachte
De lof die later kwam incasseerde ze afwezig en verlegen – alsof ze het allemaal namens een ander had gezegd
Op die dag ben ik voor het eerst afgunstig geweest – toen heb ik gedacht: zo zou ik ook willen zijn, geef mij die macht van het woord – en zo is het begonnen, met mij en de politiek
In mij was iets opgewekt, het vuur van het fanatisme –
Ik ben toen ook die boeken en brochures gaan lezen, ik wilde echt verder – ik zou me aansluiten bij de mondiale beweging en de mensen een waarheid voorhouden – de Derde Wereldoorlog zou de oorlog om het ware socialisme zijn, de strijdbare massa tegen de hegemonden van oost en west
Nou ja – je weet hoe dat verder afgelopen is
Ik ben doorgedaan en ik ben ook ergens gekomen – maar dat kamp in Jemen heb ik nooit gehaald en ook met die stadsguerrilla is het niets geworden
De wereldpolitiek is het deelgemeentebeleid geworden en in plaats van met de revolutie ben ik me gaan bezig houden met hang-jongeren, begrotingstekorten en bejaardenzorg
Dat was de nieuwe wereldorde in de praktijk
ruprecht Wees maar blij dat je nu overal vanaf bent
Van mij had je het nooit hoeven doen
Laat de wereld maar zoals je hem vindt – van veranderingen komt meestal weinig goeds en geen enkele revolutie heeft ooit iets anders opgeleverd dan bloed en onderdrukking
thalassa Dat accepteer ik niet, dat je dat zegt
De koude wind komt weer van rechts
Teleurgesteld ben ik, dat staat vast – maar helemaal nergens meer in geloven gaat me toch te ver
Als het ons niet lukt dan toch anderen wel
Wat een armoede
Wat een dimensieloos leven
ruprecht We zijn op de vlucht, Thalassa, vergeet dat niet
We hebben alleen onszelf nog
We mogen niet verwachten dat het makkelijk is
We hebben bedacht dat dit goed voor ons was
thalassa Hoe gaan we dat nou aanpakken?
Door jou dwaal ik steeds af, je bent zo zompig
Waarover willen we het met hem hebben?
Hij heeft nooit gevraagd hoe het gegaan is
In welke toestand Tex verkeerde toen ze weg ging
We hebben hem alleen maar op de crematie gezien en toen keek hij ons zo eigenaardig aan – of dat nu verwijt of verdriet of onverschilligheid was, daar kwam ik niet achter
ruprecht We kunnen in ieder geval zeggen dat het ons spijt
thalassa Dat het ons spijt? Wat is dat nou weer?
'Het spijt ons' alsof je bij iemand een kristallen vaas van het bijzettafeltje gestoten hebt
'O, sorry – het spijt me'
Er is maar één keus, Ruprecht: of we praten nergens over, of we zeggen alles
ruprecht Dan zeggen we alles, oké
Dan praten we over boetedoening en verdriet
Over wat wij gedaan hebben
Ontslakking – wat een smerig woord vind ik dat, maar het staat wel voor onze keuze
Er zit vuil in ons en hier proberen we weer schoon te worden
Dat zullen we zeggen – en dan zeggen we dat we nu eindelijk ook wel eens iets van hem willen horen
thalassa Dat zeggen we niet
Dat kunnen we niet zeggen
ruprecht Dan zeggen we dat, Thalassa – ik vind alles goed
Dan zeggen we dat we het niet kunnen zeggen
Dat ik het niet kan zeggen omdat ik dat niet mag van jou
Dat we hier een nieuw evenwicht hebben gevonden dat alleen maar uit verboden en beperkingen bestaat
We zijn groen, we zijn links en we zijn bijna dood
Dat we onze geschiedenis hebben willen afsnijden maar dat die geschiedenis ons blijft vergezellen, als een reusachtige en karikuraal vertekende schaduw
Dat ons wereldbeeld wankelt omdat alles anders wordt wanneer er echt iemand dood is en je je af moet vragen of je daar schuld aan hebt
thalassa Nee
Ik zeg je dat we niet schuldig zijn
Dat het aan de omstandigheden heeft gelegen
Dat ik nog tegen haar gezegd heb dat ze... -
Nee – ik weet het niet meer
ruprecht Dat zullen we tegen hem zeggen
Tegen hem en tegen Tatti, wat maakt het uit
En dat het niet meer gaat met onze lichamen
Dat ik sta te kloppen als een bedelaar bij de verveloze poort die jouw lichaam is – maar dat jij me er niet in laat
thalassa Dat heeft er niets mee te maken
ruprecht Dat heeft er alles mee te maken
De ene beklemming roept de andere op
Sinds die dag, sinds die nacht waarop het allemaal mis is gegaan
Sindsdien is het verstoord en word ik door jou behandeld als een kansloze uitgeprocedeerde die geen recht heeft op de voorzieningen
thalassa Daar wil ik nu niet over praten
Ga alsjeblieft iets doen – ga je gezicht wassen zodat je er straks niet zo uitziet als... - als... -
ruprecht Als de sukkelige natuurmens die ik noodgedwongen ben geworden?

thalassa Op den duur gaat het werken, dat weten we zeker
Kijk – daar komen ze
Godverdomme – nu hebben we ons nog steeds niet goed voorbereid
Als je maar niet vergeet wat ik je gezegd heb
Je hebt er toch wel aan gedacht om vlierbessensap te kopen?

2

thalassa Je had het ook niét kunnen zeggen
ruprecht Alles
Alles hadden we ook niet kunnen zeggen
Dat zou zeker beter zijn geweest

thalassa Waar slaat dat op, om vlak voordat ze eindelijk vertrekken nog eens te beginnen over het noodlot en de vrije wil?
Maar ja – zo ben jij
Dat is Ruprecht, in heel zijn slungelige glorie
Geen enkel gevoel voor wat je wanneer wel of niet ter sprake moet brengen

ruprecht 't Zijn toch belangwekkende thema's
Zeker voor ons

thalassa Veel coherenten wist je er anders niet over te vertellen

ruprecht Dat kwam door die cognac, Thalassa, dat weet jij ook
Een half jaar lang geen druppel en nu dit
Twee flessen, dat was meer dan mijn organisme aankon

Geteisterd ben ik – alsof ik langs een rubberen glijbaan met een doffe plons in een zwembad vol modder terecht ben gekomen

thalassa Ik dacht op een gegeven moment dat ze nooit meer weg zouden gaan

Dat dat pas echt onze straf was

De hel, dat is als het bezoek blijft zitten

We hebben nog niet genoeg betaald, dacht ik, ook al hebben we ons hele bestaan achter ons gelaten en ook al zijn we naar dit windgat verhuisd

Die daad van ons, dat was nog onvoldoende – dit moest er nog bij

Jobbe die blijft – Jobbe met zijn overgewicht en zijn hoge bloeddruk,

Jobbe die niet eens vraagt of je hier mag roken, Jobbe die niet kan fluisteren en die niet kan luisteren, Jobbe die nog altijd onze vriend wil zijn, Jobbe die licht en die ons geen enkel verwijt maakt

ruprecht Maar dat is het nu juist

Jobbe verwijt het ons echt niet

Hij neemt ons niet kwalijk wat er is gebeurd

Hij heeft zijn voeten geveegd, zijn handen gewassen en dat was dat

Hij heeft het nu eindelijk leuk, in zijn leven – met haar

thalassa Maar dat kan toch niet

Dat is toch schaamteloos

Dat hij nu met... -

Met die Tatti

Ik kon er niet naar kijken, naar dat korte rokje en die zilvergespoten laarsjes

Naar de te perfecte proporties, niets dan heup en boezem en lippen – alsof ze een of ander vruchtbaarheidsbeeld uit Voor-Indië is

Wat kon ze leuk lachen en bescheiden zwijgen, Tatti

Wat ben jij dom, dat heb ik eerst gedacht

Wat ben jij SBS 6

Maar het was erger: ze is niet dom, ze is geslepen

Ze heeft alles door en ze ziet precies hoe ellendig wij eraan toe zijn, wij met ons nieuwe natuurleven

Ik zag dat ze alles begreep, terwijl ze zo losjes in haar stoel zat en alleen maar nipte van die drank

Alles weet ze, alles over Tex en het ongeluk en over al het andere – en over alles heeft ze een oordeel

We stonden te kijk – alsof ze door onze kleren heen keek en onze bleke en verwrongen lichamen zag

En wat ze zag keurde ze af

Het verwijt dat we van hem niet hebben gekregen kwam via haar toch binnen

ruprecht Een beetje een Aziatisch type, vond ik haar

Tatti

Iets Indo's, maar dan heel licht – je weet, als het te donker is dan val ik er niet op – maar zij had wel iets

Iets lekkers, iets van ongegeneerde beschikbaarheid – als dure vleeswaar die voor consumptie gereed ligt in de vitrine van de traiteur

thalassa Luister jij eigenlijk wel naar wat ik tegen je probeer te zeggen?

ruprecht Jawel – maar ik sla soms een stukje over

thalassa Ik vroeg je waarom jij er zonedig toch nog over moest beginnen

Over Tex

Over die avond

Over wie en wat en hoe en over verantwoordelijkheid

Je had toch wel door dat hij daar helemaal geen zin in had?

ruprecht Maar ik weet ook dat wij het niet konden vermijden – daar hebben we het toch uitgebreid over gehad

Tex is dood en dat blijft onaanvaardbaar

Er zijn dingen waarover je niet kunt zwijgen

thalassa Maar zeg er dan echt iets over

Niet alleen maar dingen die we allemaal al weten

ruprecht Iets anders dan wat we al weten is er niet

De grauwe en treurige feiten, zo onveranderbaar als een steen waarvan zelfs de hardste wind de vorm niet aan kan tasten: Tex is bij ons de deur uit gegaan in een staat van volstreekte wazigheid en vervolgens is ze na vermoedelijk heel wat gezigzag met haar Skoda Favorit eerst tegen een betonnen mast aangereden en daarna de trekvaart in

Wij zitten als een soort boetedoening hier in dit ellendige landschap waar we gek worden van dat groen en die eeuwige lichten

Wij wringen onze handen en wassen ze in wanhoop – maar Jobbe is er na een half jaar meer dan overheen, die is als een vette karper op donkere Tatti gedoken, die ziet zijn vanilla sex-droom eindelijk uitkomen

thalassa Zou Tex ooit vermoed hebben dat ze zo vervangbaar is? – alsof hij een andere jas aantrekt

ruprecht Een andere jas? Een mooiere jas, zul je bedoelen

Een jas die beter bij hem past

thalassa Ze is niet beter, dat verdorven vrouwtje

Ze is niet beter, hoeveel gel ze ook in haar haar smeert

Ze is niet beter dan Tex, die mijn vriendin was

Wat een lamme vertoning

Hij wilde alleen nog maar over Tex praten als wij over haar begonnen

Tex is geen onderwerp meer voor hem, al heeft hij twaalf jaar met haar geleefd en al heeft ze al die tijd altijd alles voor hem gedaan

Hem bijgestaan in die slappe managementscarrière van hem

Ik weet hoeveel moeite het haar gekost heeft om te accepteren dat hij totaal geen ideologie had, net als jij trouwens, en om zich die plakkerige charmes van hem te laten aanleunen – maar zo was ze nu eenmaal: ze had ooit voor hem gekozen, dus loslaten wilde ze hem niet

't is blijkaar allemaal voor niets geweest: nu ze er niet meer is lakt hij haar herinnering gewoon weg, met witte Tipp-ex uit zo'n flesje

Terwijl ik nog elke dag denk aan... - aan... -

Ik zou van alles willen zeggen, maar het gaat niet

Mijn mond is van karton

ruprecht We zijn allebei moe, Thalassa

Ik wil er niet meer over nadenken

Laten we doen alsof we het opgelost hebben, alsof het weer vrede is in ons hoofd

Laten we gaan slapen

Ga ik me lekker onder de dekens tegen je buik aan duwen

Dan voelen we ons allebei beter, echt waar – penetratie helpt tegen alles, tegen honger en verdriet

thalassa Op jouw geduw zit ik echt niet te wachten, ik voel me zo geslachtsloos als een zeester

En – slapen – ik weet niet

Ik zet liever mijn computer aan, dan heb ik in ieder geval het idee dat ik ergens aan begin

Werk, of het begin van wat ooit werk zou moeten worden

Het is ochtend, Ruprecht

Het is ochtend en dit is de wereld

We moeten iets doen

ruprecht Nog niet zolang geleden was het nacht

En toen zaten we hier, met die twee levensgenieters

thalassa Dat weet ik ook wel – maar ik wil niet gaan slapen, nu

Omdat ik dan wakker zal liggen en alleen maar aan Tex kan denken

ruprecht Het kan nog lang duren – maar op een dag zullen we er klaar mee zijn, daar vertrouw ik toch op

Op een dag zal het een deel zijn van ons leven en dan verdwijnt het langzaam in de grijze zee van de vergetelheid

thalassa Vergetelheid?

Nee

Schrijf dat maar in dat boek van je – ik geloof het niet

ruprecht Mijn boek

Godverdomme – vind je het echt nodig om me daar nu aan te herinneren?

thalassa Als je er vandaag eens echt aan zou beginnen... -

ruprecht Vandaag?

Nee – vandaag niet meer

Deze dag geldt al als verloren nog voordat hij is begonnen

thalassa Wat denk jij, Ruprecht?

Hebben we het verkeerd gedaan?

ruprecht Ja

Het woord is kort – maar ik spreek het uit met alle nadruk die ik heb

Ja, we hebben alles verkeerd gedaan

Maar we zijn er nog

Onze fouten hebben zich opgehoopt en ze zijn langzaam ingeklonken – nu vormen ze de bodem waarop we staan

thalassa Ik droom met open ogen

Wat ik niet zien wil dringt zich op, brandt zich als verhitte inkt op mijn netvlies

En de echo van wat ik niet wil horen galmt door mijn hoofd

ruprecht Wat is dat toch met ons... - hé... - oud vogeltje van me

We zijn hier naartoe gekomen, we zijn een ander leven begonnen

Wat kunnen we nog meer doen?

thalassa Alles blijft

Alles komt terug

Je zegt het toch zelf? De feiten... -

ruprecht Ja

En dat is ook wat ik daarnet bedoelde toen ik het over het noodlot had

Wat is gebeurd is over ons gekomen, gestuurd door de zwarte hand van een diabolische macht

thalassa Dat amorfe gepraat van jou over de krachten van het duister... -

En je ging maar door en het werd steeds ingewikkelder... -

Ik moet je toch echt zeggen dat ik er niets van begreep, dat Jobbe er niet naar luisterde en dat die Tatti alleen maar een beetje naar je fysiek zat te staren, alsof ze punten uit moest delen in een of andere viriliteitwedstrijd

Ik zou trouwens benieuwd zijn naar het cijfer dat ze voor je in gedachten had

Ach, nee, benieuwd ben ik helemaal niet, wat kan ze me schelen, die glijpjes

ruprecht Als je wilt weten wat ik bedoel kan ik het echt heel goed uitleggen

thalassa Nee – niet nog eens

Ga een lezing houden in de provincie – daar verdragen ze dat gemacramé van jou

ruprecht We zijn in de provincie

thalassa Maar ik ben niet zo'n boekentutje dat in een of andere stoffige bibliotheekfoyer naar jouw georakel gaat zitten luisteren

Ik ben niet een van die uitgedroogde cultuurvrouwtjes die zich laten pakken door de woeste kracht van jouw gebundelde columns over klein geluk

ruprecht 't Zijn geen columns maar essays

En jij weigert al jaren lang om ze te lezen, dus wat weet je ervan

thalassa Ik zie wel eens een paar van die wormachtige zinnen over je beeldscherm kruipen als ik je je kopje thee kom brengen – en dan weet ik wel weer genoeg

Polderboeddhisme voor de D66-generatie, lauwe wijsheid voor de welgestelden

ruprecht Elegante taalconstructies – dat werd er laatst nog over geschreven in de krant

thalassa En de mieziger stukjes waarin dat soort oordelen staan knip jij dan uit en die plak je in een schrift

Ik zie alles, Ruprecht, en ik zou over alles kunnen huilen als mijn kassen niet te droog waren

ruprecht Waarom doen we zo, Thalassa?

thalassa Omdat het ochtend is en we niet geslapen hebben

Omdat het niet meer gaat

Omdat niets meer gaat

Omdat Tex dood is en ik niet weet hoe ik nog moet leven

Omdat we stikken in de waarheid

ruprecht We hebben toch elkaar nog

thalassa Wat is dat, elkaar hebben?

We ademen dezelfde zware lucht in, maar hebben we elkaar?

We zijn dag na dag getuige van elkaars verval – kunnen we daarom zeggen dat we elkaar hebben?

Hebben we elkaar, omdat we samen hier naartoe gevlucht zijn en samen wakker liggen, 's nachts, om naar de wind te luisteren die als een eeuwigdurende straf over dit eiland jaagt?

Hebben we elkaar omdat jij mij telkens weer probeert gerust te stellen, terwijl je zelf rondloopt met holle ogen van de levensangst?

ruprecht Ik bedoel alleen maar... -

thalassa Nee

We hebben elkaar niet

Ik geloof steeds minder in wat wij genoemd wordt

En steeds meer in een armoedig ik

We hebben elkaar niet – want mensen kunnen elkaar niet hebben, niet bezitten, niet in elkaar doordringen

We steunen hoogstens op elkaar

De verweerde planken waarmee een kind dat aan het strand speelt een hut heeft gebouwd

Eén beweging en de hele constructie stort in

ruprecht Wat wil je dan dat ik tegen je zeg?

Dat je het allemaal maar alleen uit moet zoeken?

Of dat het allemaal mijn schuld is?

thalassa Soms kan ik, heel even, geloven dat het allemaal ver weg is en voorbij

Dat het bij een ander leven hoort en dat ik toen een ander was

Dat een ander al die fouten heeft gemaakt en al die dingen heeft gezegd

Een ander, die ik niet ben

Een ander, die niet meer bestaat en met wie ik hoogstens een paar trekken gemeen heb

ruprecht 't Zou mooi zijn als het zo is

Dat we het allemaal achter ons kunnen laten

Onszelf en onze daden

Dat we niet voor niets hier in dit schrale schapenparadijs zitten, dat jij nog eens een of ander baantje weet te vinden – je kunt hier toch ook lid worden van de gemeenteraad? weet ik het... - en dat ik eindelijk weer aan het schrijven kom

Laten we hopen dat we verder kunnen leven, omdat we nu eenmaal nog niet dood zijn

thalassa Van de politiek heb ik afscheid genomen, ik dacht dat je dat toch inmiddels wel begrepen had

Als ik nog iets doe dan is het om geld te verdienen en ook omdat dat misschien helpt bij het vergeten

Maar... - Weet je... -

Als Jobbe nu eindelijk eens een keer gevraagd had hoe het is gegaan, die avond

Er met hem over praten, dat zou me lucht geven

Maar dat wil hij niet

Dat weigert hij

Het enige wat hij zegt is dat van al die discussies over politiek alleen maar ellende komt

En opgetutte Tatti zit erbij en knikt alsof ze het zelf zo bedacht heeft

ruprecht Die avond... -

thalassa Wat weet hij ervan?

Het ging niet eens over politiek

Niet alleen maar, bedoel ik

Het ging over... - over alles, over wie we geweest waren en hoe we hadden geleefd

Over Tex en mij... - ik wilde haar iets duidelijk maken... - en jij had er ook mee te maken... -

Over alles wilde ik het hebben – en toen is alles gestopt, ergens in dat donkerste uur tussen de ene dag en de volgende

ruprecht Het enige wat ik nog weet is dat ik het op een gegeven moment niet meer aan kon horen, dat geredetwist van jullie

Vrouwen in discussie over het wee van de wereld – ik ken geen geluid dat me meer afstoot

Ik ben naar bed gegaan

En toen toch weer opgestaan

thalassa Ik kan er nog kwaad over worden, over wat Tex allemaal beweerde

Even los van hoe het is afgelopen – zij zat fout

ruprecht Laat nou maar, hobbykippetje

Wat heb je eraan om tot over de rand van het graf te blijven argumenteren?

thalassa Omdat ze me gekwetst heeft en omdat ik dat niet kan aanvaarden – dat begrijp je toch wel? Of heb je echt alleen nog maar een gat op de plek

waar bij anderen zo iets als gevoel zit?

We zijn samen opgegroeid, Tex en ik

Samen in de boombeplante straten met de stille huizen

Samen in een onverstoorbare wereld

Een wereld in de kleuren van een Super8-film

De wereld van de bevoorrechten, waar verrotting en verval hooguit onderwerpen zijn om je in abstracto druk over te maken, maar nooit een realiteit

We leefden een Tupperwareleven en we wisten van niets

Daar heb ik Tex leren kennen – ze leek in alles op mij

Ook zij kwam uit zo'n gezin waar zowel werd getennist als op de PPR gestemd – het engagement van de zorgelozen met de schone longen

En ook in haar gloeide toen al het vuur van de ontevredenheid met dat bestaan

Tegen de blanke zekerheden die ons omringden hebben wij ons verzet

Wij waren vijftien, zestien – ik weet niet meer hoe oud precies

Wij wilden dat het anders was

Wij geloofden in het zwart

In de nederlaag van het systeem en in de triomf van de onderdrukten – al hadden we nog geen theorie die ons gelijk gaf

Wij wilden niet meer picknicken en naar goede jazz luisteren zoals het in die gezinnen van ons de gewoonte was

'Links', dat was toen nog een woord

En wij werden ultralinks

Palestinalinks, Pol Potlinks, Ulrikelinks

ruprecht Ik weet het – ik heb het zelf ook allemaal meegemaakt

Bij ons thuis werd ook over Tanzania en Tibet gesproken en ik moest ook elke herfstvakantie langs de deuren om geld op te halen voor Kerken in Actie

Ik ken het – en ik weet het ook omdat je me dit allemaal al zo vaak verteld hebt

thalassa Ik moet erover blijven praten, Ruprecht – dat is therapeutisch

Steeds weer moet hetzelfde gezegd worden – pas bij duizend keer herhalen zal het zijn effect hebben, net als een gebed bij de Hindoes

ruprecht Ik dacht dat we mochten gaan slapen

thalassa Ik moet wakker blijven – want mijn angsten zijn het ook

ruprecht En dat komt allemaal door Jobbe?

thalassa Door Jobbe, door Tatti ...-

Door die verschrikkelijke wezens in hun onverstoorbare levensgemak

Ik moet wakker liggen omdat zij rustig slapen

Ik moet hierover praten omdat zij het liever over andere dingen hebben en het allerliefste helemaal nergens over

Maar goed – waar was ik?

ruprecht Je bent hier

En je had het over Tex

Ik zou willen dat er nog meer cognac was

Als ik dan toch wakker moet blijven

thalassa We drinken niet meer, dat weet je

Deze nacht was de uitzondering – onvermijdelijk, misschien – maar onaanvaardbaar

Niet meer drinken, nooit meer vergeten wie je bent en waar je bent – en ook 's ochtends geen eieren met spek bakken omdat dat zo goed helpt tegen de kater... -

We zijn wakker, Ruprecht, en we kruipen op onze knieën over een eindeloze vlakte die met scherpe stenen is bezaaid

We zullen altijd wakker moeten blijven

ruprecht Ja, maar... -

thalassa Ja, maar?

Luister eens een keer naar mij

Laat me een keer praten

Ik zat op een spoor, ik ontwikkel een gedachte, ik probeer juist door alles scherp te zien een heel klein beetje bevrijding te vinden – maar dat gun je me niet

ruprecht Oké, oké

Ik zal luisteren

Maar gaan we dan daarna naar bed? Ik heb nu echt zin en ik laat me niet meer afschepen

Een beetje vochtig rommelen een beetje alleen maar lichaam zijn – dat is mijn manier om ermee om te gaan

thalassa Kijk jij nu maar naar buiten

Dat groen en blauw, daar word je kalm van

Iets voor in je boek: het landschap als troost voor de postseksuele levensfase

Daar zullen die letterliksters van je wel in mee willen gaan

ruprecht Oké – het hoeft al niet meer

Je hebt me weer verlamd tot een niveau van volkomen impotentie

Ik zal naar je luisteren – zoals de opstandige tuberculoselijder die met een riem aan het hospitaalbed is vastgebonden wel moet luisteren naar de verpleegster met de mannenhanden en het bloedbevlekte schort

Praat maar, zuster – ik luister

thalassa Hè, hè – eindelijk – ik heb er wel voor moeten vechten

Nou – goed – en zeg niet dat je het allemaal al weet – het kwam er dus op neer dat... -

Ik was zo moe, die avond

Zo moe en zo radeloos
We hadden de hele avond vergadering gehad met het Stadsdeel
Ik had mijn aanpak van de minderhedenproblematiek moeten verdedigen en dat zat me niet lekker
Voortdurend had ik mezelf dingen horen beweren over bewaking en controle en nultolerantie en aanpassingsplicht – opvattingen die ik altijd veracht heb maar die ik nu toch zat uit te dragen
Ellendige politiek, ellendige werkelijkheid die je dwingt om je standpunten los te laten
Jou kan ik dat niet uitleggen, hoe dat gaat – jij weet niet wat er met je gebeurt als je eenmaal deel van het gezag geworden bent
Jij weet nergens wat van, omdat je liever zandkasteeltjes zit te bouwen achter je flatscreen
Gratis decoratiedrift
Van wat een compromis is en van wat vuile handen zijn heb jij nog nooit gehoord
Dat geeft verder niet, want ik weet het en ik hou van jou – zoals je van een ongelukkig kind houdt dat je juist om zijn zwakte dierbaar is – je geeft het een appeltje bij zijn ontbijt en je stuurt het naar de ZMOK-school
Maar goed – ik had het niet over jou maar over mij
Ik had een rotsmaak in mijn mond en ik voelde de druk op mijn schouders van de rechtse werkelijkheid: Utopia is ergens anders, welkom in het land waar de vooruitgang is doodverklaard
Het land waar niemand meer waarde hecht aan de rechte lijnen en de heldere kleuren van wat ooit ons wereldbeeld was
De mensen voor wie je je inzet verachten je en goedwillendheid bestaat niet
Die stugge waarheid had zich stil en langzaam aan me opgedrongen – en die avond zag ik hem scherper dan ooit
En toen kwam 's avonds laat Tex nog eens aanzetten
ruprecht Ze stond opens voor de deur, ze wilde je per se zien – ik heb haar gezegd dat je moe was en dat je een rotbui had, maar ze liet zich niet tegenhouden
thalassa Waarom jij je altijd overal mee moet bemoeien... -
Er was al meteen spanning, daardoor
Ze was op haar hoede
En ik kon nergens tegen, dat is waar
ruprecht Ik heb mijn best gedaan om de stemming goed te houden
thalassa Ach
Altijd als jij je best doet wordt de teloorgang alleen nog maar onomkeerbaarder
Jij bent de belichaming van de sociale onmacht
De blinde agent die op het kruispunt het verkeer staat te regelen
ruprecht Ik had medelijden met je, dat is alles
Ik zag hoe uitgeput je was
thalassa Medelijden, gadverdamme
Alsof je van het Lilianefonds bent
Dat je ons allebei vol hebt gegoten met goedkope drank, dat was zeker ook uit medelijden?
ruprecht Nou, nee
Dat innemen, dat is toch iets dat je echt helemaal zelf hebt gedaan
thalassa Anyway – waar ik bang voor was, dat gebeurde: het werd een stijl afglijdende sessie, met Tex
Eerst wilde ze het alsmaar hebben over hoe het ging tussen haar en Jobbe
Maar dat soort vertrouwelijkheid, daar ben ik allergisch voor
Hun lichamelijke verhouding die niet goed ging, en dat zij iets met zwarte lingerie had geprobeerd maar dat dat na één keer ook al geen effect meer had – ik werd er misselijk van en ik wilde het niet weten
ruprecht Dus toen ben je maar over politiek begonnen – dat werkt altijd, dacht jij
thalassa Ach – zo is dat niet gegaan
Ik wilde alleen maar dat het niet over dat soort dingen ging waarvan ik het benauwd kreeg – de clandestiene ejaculaties van Jobbe en hoe zij daar dan toch achter kwam – daar had ik geen zin in en bovendien zat ik met mijn dingen – 't is toch niet verwonderlijk dat we daarop terecht kwamen
Ik heb toch samen met haar van jongs af aan dat hele linkse traject doorlopen, dus als iemand gevoelig zou moeten zijn voor mijn dilemma's
Maar zij... - ik weet niet wat ze had – ze had in ieder geval totaal geen zin om met me mee te gaan
Ik legde nog maar weer eens uit hoe het zat, bij ons in de schotelantennestraten
Dat we een particulier beveiligingsbedrijf hadden ingeschakeld om op straat te patrouilleren omdat de politie het niet meer aankon
Dat dertig procent van de winkelruimte leegstond achter dichtgetimmerde etalages en dat ik elke dag aan het lobbyen was om meer investeringen van het bedrijfsleven te krijgen – ik die jarenlang de meest rigide aanhanger van een staatsgecontroleerde plan-economie ben geweest – het is echt niet zo dat het pijnlijke van mijn positie mijzelf ontging, maar waarom bleef zij zo donker zitten zwijgen?
Ik praatte door, ik wilde dat ze me begreep en dat ze iets zou zeggen dat me gerust kon stellen
Ik beschreef hoe het is om met mensen te maken te hebben die alles verachten wat ik belangrijk vind, die niet om vrijheid geven maar om benauwdheid, die niet van twijfel houden maar van hun eigen gelijk
Maar zij ...-
Zij hing nog altijd de progressieve prinses uit
Zij was net zo iemand als jij bent: over alles een oordeel maar nergens zelf voor verantwoordelijk
ruprecht Moet het nu echt ook weer over mij gaan?
Ik krijg enorm veel zin om naar buiten te lopen – een beetje alleen zijn met die duinen, daar heb ik meer aan dan dat ik de hele tijd bij jou op levenscursus zit
thalassa We hebben gepraat
Of liever: ik heb gepraat en zij bleef stil –
ze behoevde haar gelijk, voorzichtig als de donkere bosvogel die op haar ei broedt
En doordat ik zo praatte kwam ik van het een op het ander terecht
Zag ik alles voorbij trekken waar wij in de loop van ons leven in dachten te geloven
ruprecht Het oude levensgevoel, bedoel je dat?
De eenvoud waarmee je vroeger alles kon verdelen in wat goed was en wat fout?
De schema's die voor alles een oplossing gaven, omdat alles toch neerkwam op de strijd tussen onderdrukkers en onderdrukten?
thalassa Zo simpel heb ik het nooit gezien en voor je sarcasme ben ik ongevoelig
Ze bracht mijn bloed aan het gisten, Tex –
zo tevreden als ze was met haar zekerheidsjes
Dat rode krantje waarvoor zij haar stukjes schrijft – schreef, bedoel ik – en dat elk jaar minder lezers heeft
Die lui lopen nog steeds achter alles aan –

de Zapatista's en de Tupamaro's en het Lichtend Pad
Als het maar ver weg is
Als het maar van alles belooft
Als je er maar in kunt geloven en dus niet meer zelf hoeft na te denken
Alles blijven koesteren waarin we geloofden toen we twintig waren
Dat was wat zij nog altijd wilde, terwijl ik me druk maakte over het leven in al die straten vol alledaagse uitzichtloosheid
Praktische inzet waar zij alleen maar op neer keek
ruprecht Maar ze zei toch niets?
thalassa Ik ben vrouw genoeg om intuïtie te hebben, Ruprecht
Ik kan heel precies horen wat iemand niet zegt maar wel in gedachten heeft
En ik wist dat zo precies omdat ik zelf die denkschema's zo goed ken
Ik heb er ook zo lang in vastgezeten en ik vond het heerlijk – comfortabeler dan het zachtste bed
Ik heb ook gelooft dat we de ETA en de IRA en de Zuidmolukkers moesten steunen en dat de steden van het Westen moesten branden
Ik vond ook dat je tegen niemand iets mocht zeggen, dat ze het recht hadden om tegen ons te schreeuwen en van ons te stelen omdat zij de slachtoffers
waren van ons imperialisme
Ons, wij, zij... - jullie wel, wij niet... -
Ik ken alle redeneringen en ik heb ze allemaal met hartstocht toegepast
Maar ik heb me ontwikkeld
Ik heb de lokale politiek opgezocht
ruprecht En dat noemde zij verraad
thalassa Ja, verraad, ja
En dat
Dat ze dat woord gebruikte, toen ze na een uur lang luisteren eindelijk iets zei
Tegen mij en in mijn eigen huis
Verraad
Ik had de progressieve beweging verraden
Dat ging me toch te ver
Alle alcohol in mijn bloed verdampte in één keer, ik was zo nuchter als een ijskristal en zo alleen als een boom in de woestijn
Ze begon te redeneren, ze wilde me van alles gaan uitleggen wat ik allang wist, en ik kon het niet meer aanhoren
Ik wilde mijn hand op haar lippen leggen, mijn vuist in haar mondholte steken – iets doen om ervoor te zorgen dat ze weer stil werd, dat het gif van
haar taal niet meer in mijn oor zou druppelen
ruprecht Toen kwam ik de kamer in
thalassa Ja – daar stond jij opeens
Daar zat ik echt op te wachten
Nog zo'n aanklager in de volksrechtbank, die wel wist welke bekentenis hij me af wilde persen
ruprecht Je weet heel goed dat dat nergens op slaat
Je weet dat ik daar alleen maar stond omdat ik wakker was geworden van het lawaai van jullie stemmen
thalassa Ik weet dat de manier waarop jij daar aanwezig was, je... - hoe heet dat... - je Gestalt... – zo afwachtend, zo geen keuze makend en zeker niet
kiezend voor mij – dat dat me eens te meer bevestigde in de zekerheid dat ik echt helemaal alleen was
En ik weet nog iets
Ik weet dat je me niet hebt tegengehouden toen ik zei dat ze nu weg moest, nu
Dat jij gezien moet hebben dat die Tequila-fles die jij voor ons had neergezet nu bijna leeg was
Ik weet dat het jou niet kan zijn ontgaan hoe hard de dingen die ik zei bij haar waren aangekomen en hoe wankel ze op haar benen stond
Dat weet ik allemaal
ruprecht Ik heb haar naar buiten geholpen – omdat het nu eenmaal duidelijk was dat jij dat wilde
Ze was te dronken om de sleutel in haar autoportier te krijgen – ik heb haar nog geholpen
Ik geloof in eigen verantwoordelijkheid
thalassa Godverdomme
Ik voelde wel iets vaag onbehaaglijks, iets van dat dit niet goed was
Maar de bittere vermoedheid was sterker en ik was zo opgelucht dat ze eindelijk de deur uit was
Haar nu tegenhouden zou betekenen dat ze opnieuw de kamer in zou strompelen en dan moest er nog meer gezegd worden... -
Ik wist te zeker dat ik dat niet wilde
Dus ik liet jou begaan
Dus heb ik haar laten gaan
Wat denk je, Ruprecht?
ruprecht Waarover?
thalassa Over alles
Over hoe we in de verschrikkelijke weken die daarna gekomen zijn bedacht hebben dat we naar dit eiland moesten
Dat wat er gebeurd was het einde in moest luiden van ons leven in de stad
Dat we met de wanhoop van onze laatste kracht nog naar zoiets als een nieuw begin, een nieuwe zuiverheid moesten zoeken
ruprecht Ik ben verlamd
Ik wil niet meer nadenken
Ik wil niet eens meer duwen en trekken
Ik wil alleen nog maar slapen
thalassa Dan zal ik je zeggen wat ik denk
Ik wil alleen zijn
Ik houd het niet meer uit, hier, tussen de zee en de binnenzee, alleen met jou en met de koorts die in mijn hoofd blijft branden
ruprecht Je kunt toch niet terug
thalassa Hier blijven kan ik o ok niet
Ik weet niet wat ik wil, ik weet niet wat nog mogelijk is
Tex is overal, hoe dood ze ook is, nog steeds probeer ik haar uit te leggen wat ik gedaan heb en waarom
Het gesprek dat we die avond hadden moeten voeren
Waarom zeg je niets?
Waarom heb je nooit iets gezegd?

ruprecht Ik ben een schrijver, of wat daarvoor doorgaat

Ik heb altijd terzijde van de werkelijkheid geleefd

Liever in een verzonnen wereld dan in de echte

Ik kon bedenken wat ik wilde en dat was mijn excuus om niet mee te hoeven doen met wat het echte leven wordt genoemd

Alles geregeld, alles gereduceerd tot de maten van een beeldscherm en een bureaublad

Ik had iets kunnen doen

Ik had iets moeten doen, misschien – in die nacht, net als op zoveel andere momenten in mijn leven

Ik heb het niet gedaan

We moeten samen de gevolgen dragen

We hebben de smaak van de dood in onze mond

Een rood spoor liep van de plaats van dat ongeluk terug tot in het midden van ons huis

We zijn gevluht

We hebben gehoopt dat het zou helpen –

weg van alles, los van alles, een pelgrimstocht naar het wad

Maar overal waar wij zijn, daar is ook ons onbehagen

Schrijver ben ik, maar over wat ons overkomt wil ik het in wat ik schrijf niet hebben, omdat ik dat te gevaarlijk vind

Waarover het dan wel moet gaan, dat weet ik ook niet

thalassa Wat beweer je nu eigenlijk?

Dat ook jouw schrijversblok mijn fout is?

ruprecht Ik heb sinds die dag zware handen en een verdoofd hoofd

Er komen geen woorden meer uit

Wat ik beweer?

Dat ik ben gaan nadenken, sinds we hier in die ecotroep zitten

Maar dat dat denken me niets geeft en nergens brengt

Dat ik gezien heb, deze uren, hoe zo iemand als Jobbe het redt – door aan zichzelf te denken en aan niets anders

Als ik iets beweer, dan is het dat ik zo ook zou willen zijn, maar dat ik zelfs daar te zwak voor ben, te zwak om voor mezelf te kiezen

Ik weet niet wat ik ben en wat ik wil

Ik wil nog altijd met jou, Thalassa... -

Maar vraag me niet waarom – want ook als ik aan jou denk heb ik alleen nog maar een vaag en waterig gevoel – medelijden mag ik het niet noemen,

maar dat komt toch nog het dichtste in de buurt

thalassa Ik ben te moe om op alles wat je nu zegt in te gaan

Ik zit met mijn hoofd nog bij Tex

Vlak voordat ze weg ging zei ze nog dat voor haar politiek boven vriendschap ging

En daarna wilde ze opeens weer bij me blijven, werd ze sentimenteel over ons gedeelde verleden, ons gedeelde verlangen... -

Toen zei ze dat ze te ver heen was om nog te kunnen rijden

Maar in mij was iets hard gegroeid

Ik wilde haar niet meer, hier om me heen

Ik heb nog eens gezegd dat ze weg moest

En tenslotte heb ik gezien hoe jij haar het huis uit duwde

Het is allemaal ook jouw schuld, Ruprecht

’t Gaat allemaal over iets kunnen doen en het dan toch laten

ruprecht ’t Is trouwens vreemd om te bedenken hoe vast en warm wij die nacht geslapen hebben

Vredig als vermoeide roofdieren lagen we daar samen in het donker

Terwijl nog geen twee kilometer verderop de hulpdiensten bezig waren het koude vlees van Tex tussen het carrossierstaal vandaan te schrapen

thalassa Niet doen

Niet zeggen

Niet zo praten

ruprecht De hersens die al die dingen hadden gedacht waaraan jij je zo gestoord had bedekten nu de gebarsten voorruit

De mond waarmee ze had uitgesproken wat jij niet wilde horen had het beton gekust – en van haar gezicht dat zo heel goed de trekken van een heilig gelijk kon vertonen was niets meer over dan een bloederig gat

thalassa Hou op

Ik wil dat niet horen

ruprecht Toen ze weg ging... -

Toen ze daar zo bij onze voordeur stond... -

Ik moest moeite doen om haar op haar benen te houden, ze klemde zich vast en ik voelde die warme alcoholadem in mijn gezicht blazen

Maar – misschien kwam het door de koude lucht daar in dat halletje – even werd ze toch weer wat helderder

En ze keek me aan en ze begon over jou

Over wat jij allemaal deed en hoe goed ze dat vond

Soms was ze te dronken om verder te praten, maar dan ging het toch weer

Dat zij wel begreep, zei ze, dat jij echt iets deed en dat zij nooit verder kwam dan die artikeltjes die ze iedere week maar weer schreef – en dat ze wel dingen gezegd had, maar die had ze niet zo bedoeld... - En jij moest niet denken dat... -

Steeds dichterbij kwam ze naar me toe gewankeld terwijl ze sprak, alsof ze met mij een geheim wilde delen

Ik zag ogen waarin weekheid het won van fanatisme, ik zag een lichaam dat moe was van alle gedachten die het al die jaren had voortgebracht

Ze vertelde met veel omhaal van woorden dat zij nu toch ook echt iets wilde gaan doen, net als jij – ze was alleen nog op zoek naar een kader, maar jij was toch altijd haar voorbeeld geweest

Ze vroeg me of jij nu kwaad was op haar en waarom – ik gaf haar geen antwoord, ik wist dat dat geen zin had, ik hield me alleen maar stil en ik wachtte op wat ik al aanvoelde dat moest komen

Ik keek met weezin naar dat wezen dat daar stond, naar dat amalgaam van eigendunk en zelfbeklag

Maar ik zag daar toch ook een vrouw staan, iemand voor wie je iets zou willen doen

Toen ze zich tegen me aan gooide en haar tong tussen mijn lippen duwde heb ik haar niet tegen gehouden

Zeg maar niets, Thalassa

Zeg maar niets

Er was niets en er is niets gebeurd

Er is nog nooit iets gebeurd

Het enige wat er gebeurde was dat het leven en de karikatuur van een leven met elkaar samen vielen

Nadat we die halfhartige versmelting hadden afgebroken en we ieder weer op eigen terrein waren vroeg ze me of ik jou nog iets wilde zeggen, iets wilde duidelijk maken – en ze stond op het punt om weer opnieuw te beginnen met redeneren
Maar ik had er geen zin meer in, ik zei zachtjes dat we nu genoeg hadden gepraat en dat alles goed zou komen
Ik pakte haar bij haar schouders, ik drong haar voorzichtig voor me uit, op weg naar de buitenlucht – en ik voelde hoe mager ze was en hoe hard haar botten

thalassa Ik heb het koud, Ruprecht

Misschien ga ik weg, misschien vandaag nog

Misschien maakt het wél uit en verdragen we het daglicht beter zonder elkaar

Maar nu nog niet

Nu wil ik nog één keer voelen wat het is

Voelen wie jij bent

Weten wat het ooit geweest is, tussen ons

Elke liefde is de herinnering aan een liefde

ruprecht Goed

Nog één keer dan

We gaan slapen

We gaan samen slapen en met nieuwe pijn bedekken we onze oude wonden